

Daha Sakin Bir Hafta

Neil Turok bir dizi ders ve konuşmalarında, Antik Yunan'dan günümüze kadar insanoğlunun içinde yaşadığı evreni anlama arayışının tarihine genel bir bakış sunuyor.

Turok, bununla kalmıyor ve "kuantum geleceğimiz" olarak adlandırdığı geleceğe dair bir vizyon da sunuyor. Turok konuşmalarında ve ona eşlik eden kitabında şöyle diyor: "*Bizler dijital bir dünyada yaşayan, kuantum bir gelecekle karşı karşıya olan analog varlıklarız.*"

Burada Turok'un vurguladığı nokta, insanların analog bir zekâya sahip olduğu, oysa bizi çevreleyen mevcut nesil bilgisayarların dijital olduğudur. Turok'a göre analog zekâmız çok daha basit bir "dijital" DNA üzerine kuruludur ve dijital dünyaya geçiş yaparken yaptıklarımız bir bakıma evrimsel bir geriye doğru adımdır.

Ancak Turok'un kaçınılmaz bulduğu kuantum bilgisayarlar, tamamen farklı bir düzenin, yeni ve daha doğal bir zekâ biçiminin evrimsel ilerlemesi olacaktır.

Gelişmelere baktığımızda Turok, bu yeni tür olan kuantum zekânın; bu alan içinde var olacak analog zihinlerimizin, rolü olacak olan amaç ve niyetlilikten yoksun ve genlerimizin beynimizde oynadığı role benzer bir şekilde rol oynayacağımızı düşünüyor gibi görünüyor. Kuantum zekasına; niyetini, yönünü, amacını ve ne yapması gerektiğini biz vereceğiz, yeni zeka biçimi bize bunun nasıl yapılacağını sağlayacak.

Bu alanda bilgilerimiz çok kısıtlı ama Turok'un kullandığı determinist dil, medeniyetin geleceğini tanımlamak için kullanılıyor. Halbuki geleceğin nasıl şekilleneceğini bilmenin bir yolu yok.

Piyasalarda da zaman zaman determinist bir dil kullanılıyor ama piyasada da geleceği bilmenin yolu yok ancak tahminler ve bazı çerçeveler oluşturmak mümkün. Biz hala reflasyon piyasa rejimi içinde bulunduğumuzu düşünüyoruz. Bu genellikle, yüksek risk iştahının olduğu "risk on" odaklı bir rejim.

Cuma günü açıklanan istihdam raporu da aslında reflasyon temasını yani "iniş yok" senaryosunu destekliyordu. Bir sonraki durağın ise stagflasyon light olacağını ama buna yönelik pozisyon almak için erken olduğunu düşünüyoruz.

Stagflasyon light temasını destekleyen veriler de gelmeye başladı ama bu kararı vermek bizce henüz erken. Örneğin ISM Hizmetleri PMI "*stagflasyon varı*" idi ve bu da "*yapışkan enflasyon*" temasını destekliyordu. Daha net konuşmak için 15 Nisan'daki TÜFE raporuna bakmak gerekecek. Geçen haftaki sık makro verilerinden sonra bu hafta takvim daha sessiz. Geçen hafta çoğu varlık sınıfı, güçlü kazanımlar gördük. ABD 10 yıllık Hazine tahvil getirileri, -15,5 baz puan ile yılın şimdiki kadarki en büyük haftalık düşüşlerinden görülürken, S&P500 endeksi yüzde 2,18 ile 10 haftadaki en iyi 2 günlük yükselişini gördü.

FED Başkanı Jerome Powell, faiz "artırma" kısmını şimdilik etkili bir şekilde keserek, piyasa fiyatlarını faiz indirimlerine doğru bir dönüşe bıraktı. Ayrıca Faiz tarafında QRA, 2024'ün geri kalanı için kupon artışı olmadığını söyledi ve şimdi de FED, QT'ye daha büyük bir azaltma uygulayacak. Bu oldukça destekleyici bir ortam olarak karşımıza çıkıyor.

Aslında geçen haftaki olumlu piyasa performansı yüzeyinin altında, volatilité yüksekti. Japon yeni dolar karşısında, Pazartesi günü Nisan 1990'dan bu yana ilk kez 160'ın üzerine çıkarak 160,17 seviyesinde işlem gördü. Yen, iddia edilen müdahalenin ardından 154,54'e yükseldi. Japon para birimi, ikinci tur müdahaleyle dolar/yeni 153'e düşürmeden önce Çarşamba günü 157,94'e geriledi. Perşembe günü tekrar 156'nın üzerine çıktı, ardından haftayı 153,05'e düşürdü. Yüksekten düşüğe bu oran, yüzde 5 aralığındaydı.

Nasdaq100 (NDX), Pazartesi günü 17.800'e kadar işlem gördü ve ardından yüzde 2,9 düşüşle Çarşamba sabahı en düşük seviyelerine geriledi. Endeks, güvercin Powell'ın etkisiyle yüzde 2 yükseldi ancak Çarşamba günü kapanışta yüzde 2 düştü. Perşembe günü, 17.291'deki en düşük seviyelerinden NDX yüzde 3,7 artışla 17.927'ye yükseldi ve haftayı 17.891'de kapattı.

İki yıllık hazine tahvili getirileri Salı günü öğleden sonra yüzde 5,04'e kadar yükseldi. Gün içi en düşük seviye olan yüzde 4,71, Cuma sabahı beklenenden zayıf istihdam verilerinin açıklanmasının hemen ardından gerçekleşti ve 2 yıllık tahvil getirileri hafta bazında 18 baz puan düşerek yüzde 4,82'ye geriledi. On yıllık hazine tahvili getirileri yüzde 4,69 ila yüzde 4,45 aralığında işlem gördü ve haftayı 15.5 baz puan düşüşle yüzde 4,51'e geriledi. MBS getirileri 34 baz puan yani yüzde 6,23 - 5,89 aralığında işlem gördü ve haftayı 22 baz puan düşüşle yüzde 5,93'e kapattı.

Yurt içine dönecek olursak geçen haftanın iki önemli olayı; not artışı ve Nisan ayı enflasyon verisiydi. S&P not artışına gitti. Yılbaşında ifade ettiğimiz gibi reyting artışları bekliyorduk. Bunların devam edeceğini de düşünüyoruz. Bir sonraki not artışını da muhtemelen Moody's yapacak.

Enflasyon tarafında ise bizce önemli olan çekirdek göstergelerdeki yükseliş ve hizmet enflasyonunun yüksek seviyelerde yapışkanlık göstermesi.

TÜİK'in açıkladığı verilere göre TÜFE 2024 Nisan ayında bir önceki aya göre yüzde 3,18 artış gösterdi.

Bloomberg anketine göre ortalama beklenti manşet TÜFE'nin aylık bazda yüzde 3,4 artış göstermesi yönündeydi. Mart ayında aylık bazda yüzde 3,16 artış gerçekleşmişti.

Yıllık TÜFE artışı ise ortalama beklentiye paralel yönde yüzde 68,5'ten Nisan ayında yüzde 69,8'e yükseldi. Beklenti ise yüzde 70 seviyelerindeydi.

Çekirdek endekslere baktığımızda piyasalarda en fazla izlenen özel kapsamlı TÜFE C endeksi aylık bazda yüzde 3,56 artış gösterirken, TÜFE C endeksindeki yıllık artış ise beklenene paralel yönde yüzde 75,2'den yüzde 75,8'e yükseldi. Burada da beklenti, yüzde 75,7'di. Ayrıca Nisan ayında yurt içi üretici fiyat endeksi aylık bazda aylık yüzde 3,6 artış gösterirken, Y-ÜFE'deki yıllık artışın yüzde 51,5'ten yüzde 55,6'ya yükseldiğini görüyoruz.

TÜFE endeksinde detaylara baktığımızda Nisan ayında aylık bazda alkollü içecekler ve tütün yüzde 9,6 ile en yüksek artış gösteren grup olurken, sağlıkta yüzde 1'lik artış ile en düşük artış gösteren grup oldu. TÜFE endeksinde ağırlığı yüzde 25,32 ile en yüksek olan gıda ve alkolsüz içecekler grubunda aylık bazda yüzde 2,8 artış gerçekleşti. Ağırlığı yüzde 14,12 olan konut grubunda yüzde 1,4 artış, ağırlığı yüzde 16,80 olan ulaşımda ise yüzde 2,8 artış gerçekleşti. Ayrıca mal grubunda aylık bazda yüzde 2,8 artış görülürken hizmet grubunda ise Mart ayına göre yüzde 4,16 artış gerçekleşti. Nisan ayında manşet TÜFE'ye gıda grubu 0,7 puan ile en yüksek katkı yapan grup oldu. Ulaştırma grubu ise 0,5 puanla otel ve restoran grubu 0,4 puanla, tütün ve alkollü içecek grubu 0,3 puanla, ev eşyası grubu 0,3 puan ve konut grubu ise 0,2 puan ile katkı sağladı.

Yıllık bazda bakıldığında; eğitim yüzde 104, lokanta ve oteller yüzde 95,8 ve ulaştırma yüzde 80,4 ile en yüksek artış gösteren gruplar olurken, giyim ve ayakkabı yüzde 51,2 en düşük artış gösteren grup oldu. Nisan ayında gıda grubundaki yıllık artış yüzde 70,4'ten yüzde 68,5'e gerilerken, ulaşımda yüzde 79,9'dan yüzde 80,4'e, konut grubunda ise yüzde 51,2'den yüzde 55,5'e yükseldi. Ayrıca mal grubundaki yıllık artış yüzde 58,2'den yüzde 59,7'ye yükselirken, hizmet grubunda ise yüzde 96,5'ten yüzde 97'ye yükseldi. Gıda grubu manşet TÜFE'ye 18,2 puan ile en yüksek katkı yapan grup olurken, ulaştırma grubu 12 puan, konut grubu 8,4 puan, otel ve restoran grubu 7,8 puan, ev eşyası grubu 5,7 puanlık katkı sağladı.

Özel kapsamlı yani çekirdek diye tabir edilen, TÜFE göstergelerine baktığımızda ise Nisan ayındaki aylık artış oranlarına baktığımızda yüzde 2,8-3,6 bandında seyrettiğini görüyoruz, Mart ayında bu oran yüzde 2,9-3,6 bandındaydı. Bu sonuçlara göre göstergeler, Mart ayına yakın seyrederken, yıllık bazda ise bütün endekslerde yükselişler görülüyor.

Piyasalarda en fazla izlenen özel kapsamlı TÜFE C endeksi aylık bazda yüzde 3,56 artış gösterirken TÜFE C endeksindeki yıllık artış ise beklenene paralel yönde yüzde 75,2'den yüzde 75,8'e yükseldi. Buradaki beklenti ise yüzde 75,7'yd. Diğer çekirdek göstergelerden A endeksine baktığımızda mevsimlik ürünler hariç, B endeksi ise işlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç, D endeksi işlenmemiş gıda, alkollü içecekler ve tütün ürünleri hariç ve E endeksi de alkollü içecekler ve tütün ürünleri hariç Nisan ayında bir önceki aya göre sırasıyla yüzde 3,2, yüzde 3,2, yüzde 2,8 ve yüzde 2,9 artış gösterdi. Yıllık bazda ise TÜFE A, TÜFE B, TÜFE D ve TÜFE E endeksi sırasıyla yüzde 70,8'e yüzde 72,7'ye yüzde 68,3'e ve yüzde 69,5'e yükseldi. Bu oranlar Mart ayında sırasıyla yüzde 69,2, yüzde 71,9, yüzde 66,6 ve yüzde 68,7'yd.

ÇEKİNCE:

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Söz konusu rapor belli bir kişiye veya mali durumları, risk ve getiri tercihleri benzer nitelikteki bir gruba yönelik olarak hazırlanmamıştır. Belirli bir getirinin sağlanacağına dair herhangi bir vaat veya taahhütte bulunulmamaktadır. Tüm yorum ve tavsiyeler öngörü, tahmin ve fiyat hedeflerinden oluşmaktadır. Zaman içinde piyasa koşullarında meydana gelen değişiklikler nedeniyle söz konusu yorum ve tavsiyelerde değişikliğe gidilebilir. Size uygun olan yatırım araçlarının ve işlemlerin kapsam ve içeriği uygunluk testi neticesinde belirlenir. Uygunluk testi, yatırım kuruluşu tarafından pazarlanan ya da müşteri tarafından talep edilen ürün ya da hizmetin müşteriye uygun olup olmadığının değerlendirilmesi amacıyla, müşterilerin söz konusu ürün veya hizmetin taşıdığı riskleri anlayabilecek bilgi ve tecrübeye sahip olup olmadıklarının tespit edilmesidir. Bu raporda yer alan her türlü bilgi, yorum ve tavsiye uygunluk testi ile tespit edilecek risk grubunuz ve getiri beklentiniz ile uyumlu olmayabilir. Bu nedenle, uygunluk testi neticesinde risk grubunuz tespit edilmeden sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi amaç, bilgi ve tecrübenize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Burada yer alan bilgi ve veriler, araştırma grubumuz tarafından güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan derlenmiş olup, doğrulukları ayrıca araştırılmamıştır. Bu nedenle, bu bilgilerin tam veya doğru olmaması nedeniyle doğabilecek zararlardan Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş. ve çalışanları sorumlu değildir. Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından farklı bölümlerde istihdam edilen kişilerin veya Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin ortaklarının ve iştiraklerinin bu raporda yer alan tavsiyelerle veya görüşlerle hemfikir olmaması mümkündür. Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş. ile piyasanın işleyişinden kaynaklanan makul nedenlerden dolayı, Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş. ortakları, çalışanları, yöneticileri ve bunlarla doğrudan ve dolaylı olarak ilişkileri bulunan istihdam ilişkisi doğuracak bir sözleşme çerçevesinde veya herhangi bir sözleşme olmaksızın çalışan ve tavsiyenin hazırlanmasına katılan tüm gerçek veya tüzel kişiler ile müşterileri arasında önlemeyen çıkar çatışması ve objektifliği etkilemesi muhtemel nitelikte ilişkiler doğabilir. Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş., ortakları veya iştirakleri, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirildikleri yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile yan hizmetlerini, bu raporda bahsi geçen şirketlere, muhtelif zamanlarda, sunmayı teklif edebilir veya sunabilir. Muhtelif zamanlarda, Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin, ortaklarını, iştiraklerinin ve işbu kapsamdaki yöneticilerinin, yetkililerinin, çalışanlarının veya temsilcilerinin, doğrudan veya dolaylı olarak, raporda bahsi geçen işlemler, menkul kıymetler veya emtialar üzerinde pozisyonları bulunabilir veya farklı nedenlerle ilgi ve ilişkileri bulunabilir. Söz konusu çıkar çatışması durumlarında Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş., internet sitesinde yer alan Çıkar Çatışması Politikası uyarınca hareket eder. Bu rapor, sadece gönderildiği kişilerin kullanımını içindir. Bu raporun tümü veya bir kısmı Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin yazılı izni olmadan çoğaltılamaz, yayınlanamaz veya üçüncü kişilere gösterilemez, ticari amaçla kullanılamaz.